TYÖ- JA ELINKEINOMINISTERIÖ 14.9.2017
Työllisyys- ja yrittäjyysosasto
Neuvotteleva virkamies Pauliina Porkka

EDUSKUNNAN TYÖELÄMÄ- JA TASA-ARVOVALIOKUNNALLE

Asia: E 139/2016 vp Valtioneuvoston selvitys: Nuoriso; Ehdotus Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi Euroopan solidaarisuusjoukkoja koskevasta oikeudellisesta kehyksestä sekä asetusten (EU) N:o 1288/2013, (EU) N:o 1293/2013, (EU) N:o 1303/2013, (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1306/2013 sekä päätöksen N:o 1313/2013 muuttamisesta; jatkokirjelmä EJ 23/2017 vp

Taustaa:

Komissio julkaisi aihetta koskevan tiedonannon 7.12.2016 sekä siihen liittyvän asetusehdotuksen 30.5.2017. Suomessa opetus- ja kulttuuriministeriö on asiakokonaisuuden vastuuministeriö. Työ- ja elinkeinoministeriön vastuulla on nuorten työllisyyden edistäminen ja seuranta sekä työoikeudelliset kysymykset.

Työ- ja elinkeinoministeriön kannalta tärkeitä näkökohtia jatkovalmistelussa:

Suomi pitää tärkeänä, että nuorille tarjotaan mahdollisuuksia kehittää osaamistaan ja saada työllistymistä tukevaa kokemusta, myös EU:n toimin. On kuitenkin huolehdittava siitä että tehtävät, joihin joukkoja käytetään, eivät vääristä työmarkkinoiden toimintaa eikä vapaaehtoistoiminnalla haitata tai korvata mahdollista tai olemassa olevaa palkkatyötä. Myös osallistuvien nuorten muu oikeusturva tulee varmistaa. Suomi painottaa joukkoihin osallistuvien nuorten oikeuksien turvaamisen ja velvollisuuksien määrittelyn tärkeyttä solidaarisuustoiminnan kaikissa vaiheissa.

Suomi tukee ehdotusta siitä, että Euroopan solidaarisuusjoukkojen toimintaan perustuva työjakso perustuisi kansallisessa työlainsäädännössä säädettyyn määräaikaiseen työsopimukseen ja kyseisen sopimuksen tekemiselle asetettuihin edellytyksiin. Suomi tukee niin ikään ehdotusta siitä, että osallistujaorganisaation maksama palkka työntekijälle määräytyisi kansallisen lainsäädännön ja työehtosopimusten mukaisesti.

Aloitteen yhtenä tavoitteena on lisätä nuorten työllistyvyyttä. Suomi pitää tärkeänä, että nuorten työllisyyttä edistettäisiin ensisijaisesti jäsenvaltioiden vastuulle kuuluvilla toimilla, joita EU-tason toimilla voidaan täydentää. Aikaisemman kantansa mukaisesti Suomi tukee komission tavoitteita vahvistaa eurooppalaisia arvoja nuorten keskuudessa.

On varmistettava, että aloitteet koordinoidaan hyvin eivätkä ne ole päällekkäisiä jo olemassa olevien välineiden kanssa. Solidaarisuusjoukoissa saatujen kokemusten yhdenmukainen arviointi ja tunnustaminen tulee valmistella huolella arvioinnin luotettavuuden ja uskottavuuden takaamiseksi. Tehtävä on haasteellinen ottaen huomioon tehtävien, organisaatioiden ja osallistuvien nuorten erilaisuus sekä jäsenmaiden järjestelmien moninaisuus.

Poimintoja komission tiedonannon sisällöstä:

Solidaarisuusjoukoissa nuoret voivat osallistua monenlaiseen toimintaan, kuten koulutus, nuorisotyö, terveydenhuolto, rakentaminen ja kunnostus, pakolaisten vastaanotto, ympäristön- ja luonnonsuojelu sekä luonnonkatastrofien ehkäisy (ei kuitenkaan välitön katastrofeihin reagointi, joka edellyttää erityistaitoja ja –koulutusta). Toiminta tapahtuu pääasiallisesti EU:n alueella tai ohjelmamaissa. Rekisteröityä voivat 17-30-vuotiaat, palvelujakson voivat aloittaa 18 vuotta täyttäneet.

Solidaarisuusjoukoissa on kaksi toisiaan täydentävää toimintalohkoa: vapaaehtoistyö ja ammatillinen toiminta. **Ammatillinen toimintalohko** tarjoaa mahdollisuuksia työpaikkaan tai harjoittelupaikkaan. Komission alun perin ehdottama oppisopimuspaikka on nyt poistettu ehdotuksesta, mikä selkiyttää tilannetta. Toiminta käynnistetään vähitellen solmimalla uusia kumppanuuksia tai hyödyntämällä vapaaehtoispuolen kumppanuuksia viranomaisten, julkisten palvelujen (erityisesti työvoimapalvelut) sekä kansalais- ja muiden järjestöjen kanssa. Ammatillinen työharjoittelu kestää 2-12 kuukautta, ja se voidaan suorittaa kokopäiväisenä tai osa-aikaisena. Ammatillisen toimintalohkon osuus olisi 20% kokonaisuudesta.

Toiminta täydentää kansallisten työvoimapalveluiden ja erityisesti kansainvälisen työnvälityspalvelu EURESin työtä keskittyen kuitenkin solidaarisuusarvoihin hyödyntäen mm. Eka Eures -työpaikka-hankkeen kokemuksia ja julkisten työvoimapalvelujen asiantuntemusta. Kokeilua tukemaan perustetaan kaikki EU-maat kattava välittäjäorganisaatioiden konsortio tukemaan työnantajille suunnattua tiedotus- ja suhdetoimintaa, auttamaan työantajia ja nuoria löytämään toisensa sekä antamaan koulutusta ja opastusta.

Muita heikommassa asemassa olevat nuoret voisivat saada lisätukea. Osallistujat saavat vapaaehtoistyöjaksonsa tai ammatillisen toimintajaksonsa päätteeksi todistuksen. Lisäksi komissio edistää osallistujien hankkimien taitojen arviointia ja validointia.